

ULUSAL MESLEK STANDARDI

**TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI ŞOFÖRÜ
SEVİYE 3**

REFERANS KODU/ 14UMS0453-3

RESMİ GAZETE TARİH-SAYI/ 28.10.2014 - 29159 (Mükerrer)

Meslek:	TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI ŞOFÖRÜ
Seviye:	3^I
Referans Kodu:	14UMS0453-3
Standardı Hazırlayan Kuruluş(lar):	TÜRKİYE ESNAF VE SANATKÂRLARI KONFEDERASYONU (TESK)
Standardı Doğrulayan Sektör Komitesi:	MYK Ulaştırma, Haberleşme ve Lojistik Sektör Komitesi
MYK Yönetim Kurulu Onay Tarih/ Sayı:	24.09.2014 Tarih ve 2014/62 Sayılı Karar
Resmi Gazete Tarih/Sayı:	28.10.2014 / 29159 (Mükerrer)
Revizyon No:	00

¹ Mesleğin yeterlilik seviyesi, sekizli (8) seviye matrisinde seviye üç (3) olarak belirlenmiştir.

TERİMLER, SİMGELER VE KISALTMALAR

ACİL UYARI IŞIĞI: Cankurtaran dışında, yaralı ve acil hasta taşıyan ve geçiş üstünlüğüne sahip oldukları ayırım işaretleri ile belirlenmemiş olan araç şoförlerinin geçiş üstünlüğü hakkını kullanmaları için yakılan ışıkları,

ADR: Tehlikeli malların karayolu ile uluslararası taşımacılığına ilişkin Avrupa anlaşmasını,

BRANDA: Kamyonların üzerine örtülen su geçirmez kalın bezi,

DOLUM/BOŞALTIM ALANI: Tehlikeli maddenin türüne ve cinsine göre terminallerde, istasyonlarda dolum ve boşaltım işleminin yapıldığı alanı,

DOZİMETRE: Radyasyon kaynakları ile çalışan kişilerin maruz kaldığı radyasyon dozunun belirlenmesinde kullanılan aracı,

ISCO: Uluslararası Standart Meslek Sınıflamasını,

İKAZ LAMBASI: Yanıp sönen çalışan seyyar lambayı,

İSG: İş Sağlığı ve Güvenliğini,

KISA HUZMELİ FAR: Geceleri, yerleşim birimleri dışında karayollarındaki karşılaşmalarda bir aracı takip ederken, bir aracı geçerken yan yana gelinceye kadar ve yerleşim birimleri içinde, gündüzleri ise görüşü azaltan sisli, yağışlı ve benzeri havalarda kullanılan ışık teçhizatını,

KİMYEVİ MADDE: Belirli bir homojen bileşimi olan ve mekanik yollarla ayrılamayan maddelerin genel adını,

KKD (KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM): Çalışanı, yürütülen işten kaynaklanan, sağlık ve güvenliği etkileyen bir veya birden fazla riske karşı koruyan, çalışan tarafından giyilen, takılan veya tutulan, bu amaca uygun olarak tasarımı yapılmış tüm alet, araç, gereç ve cihazları,

KRİKO: Lastik değişimi ve arıza hallerde aracı kaldırmak için kullanılan aparatı,

MİLİSİEVERT: Radyasyon ölçüm birimini,

MOTOR KAPUTU: Motor ve aksamının içinde bulunduğu açılıp kapatılabilen kaporta aksamını,

MÜHÜR: Ürün dolum işleminden sonra vanaların ve kapakların açılmasını engellemek için üzerinde seri numaraları olan bağcığı,

NAVİGASYON: Araç içine monte edilen ve uydu verileri aracılığıyla aracın o anki konumunu, hızını vb. bilgileri bir dijital ekran üzerindeki haritada gösteren elektronik sistemi,

PARLAYICI MADDE: Genellikle düşük sıcaklıklarda bile (38 derecenin altında) yanabilen ve bu nedenle önemli ölçüde yangın tehlikesi taşıyan maddeleri,

PATLAYICI MADDE: Çevreye hasar verebilecek bir hızda, sıcaklıkta ve basınçta kimyasal tepkimeler sonucu gazlar oluşturabilen, katı veya sıvı maddeleri,

PERİYODİK BAKIM: İmalatçı firmanın belirlemiş olduğu sürelerde yapılan genel araç bakımını,

RADYOAKTİF MADDE: Atom çekirdeğinin parçalanmasıyla alfa, beta ve gama ışınını meydana getiren büyük atom ağırlığına sahip elementleri,

REFLEKTÖR: Kaza, arıza gibi durumlarda kullanılan araç işaretleme üçgenini,

RİSK: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimalini,

SPANZET (GERME KAYIŞI): Kamyon vb. araçlarda yükleri sabitlemek için kullanılan ekipmanı,

SRC5: Karayolu ile tehlikeli madde taşımacılığı yapan şoförlerin alması zorunlu belge türünü,

STATİK ELEKTRİK: Elektrik üretmeye müsait maddelerin sürtünmeleriyle ortaya çıkan durağan elektriği,

STEPNE: Yedek lastiği,

TAKOGRAF: Kamyon, çekici ve otobüs türü araçlarda şoförün çalışma ve dinlenme süreleriyle, aracın yaptığı hızı tespit eden cihazı,

TANK DOLABI: Tanker üzerinde bulunan ve yangın söndürme tüplerinin saklandığı dolabı,

TANK GÖZÜ (ÜRÜN GÖZÜ): Tankerde ürün taşınan her bir bölümü,

TANK: Araç veya römork üzerinde ürünün depolandığı yeri,

TAŞIMA EVRAKI: Gönderenin ve alıcının adının ve adresinin bulunduğu, tehlikeli maddenin UN numarası, miktarı, paketleme grubu, tünel kısıtlama kodu gibi bilgileri içeren ve gönderen tarafından düzenlenip şoföre verilen belgeyi,

TAŞIT: Tehlikeli maddeyi taşıyan aracı,

TEHLİKE İKAZ ETİKETİ: Patlayıcı, radyoaktif ya da paketli tehlikeli madde taşımada kullanılan, taşınan maddenin korunduğu ambalajın üzerinde bulunan ve taşınan maddenin özelliklerini belirtir etiketi,

TEHLİKE İKAZ LEVHASI: Bir tehlikeye neden olabilecek veya zarar verecek durum hakkında uyarıda bulunan ve taşıtın görünür yerlerine koyulan işaret levhalarını,

TEHLİKE: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya işyerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyelini,

TIBBİ ATIK: Sağlık ünitelerindeki işlemler sonucu ortaya çıkan enfeksiyöz, patolojik ve kesici delici atıkların genel adını,

TURUNCU PLAKA: Tehlikeli madde taşıyan taşıtlarda, dikey düzleme yerleştirilmiş şekilde, 40 cm tabana ve 30 cm daha az yüksekliğe sahip, üst kısmında tehlike tanıma numarası, alt kısmında UN (Birleşmiş Milletler) numarası yazılı olan dikey eksene dik olacak şekilde taşıtın ön ve arka tarafına birer adet takılan turuncu renkli reflektörlü dikdörtgen plakayı,

UZUN HUZMELİ FAR: Yerleşim birimleri dışındaki karayollarında geceleri seyrederken, yeterince aydınlatılmamış tünellere girerken, ayrıca benzer yer ve hallerde kullanılan ışık teçhizatını,

ÜRÜN: Muhtelif akaryakıtı (nafta, benzinler, motorin, kalorifer yakıtı, gaz yağı, fuel oil),

YANICI MADDE: Yanma derecesinde ısıtıldığında oksijenle birleşmesi sonucu yanan ve etrafa ısı yayan maddeleri,

YAZILI TALİMAT: Şoföre verilmek üzere hazırlanan ve taşıma esnasında oluşabilecek bir kaza durumunda alınacak tedbirler ile taşınan maddelerle ilgili özelliklerin yazılı olduğu belgeyi

ifade eder.

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	7
2. MESLEK TANITIMI.....	8
2.1. Meslek Tanımı.....	8
2.2. Mesleğin Uluslararası Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri.....	8
2.3. Sağlık, Güvenlik ve Çevre ile ilgili Düzenlemeler.....	8
2.4. Meslek ile İlgili Diğer Mevzuat.....	8
2.5. Çalışma Ortamı ve Koşulları.....	9
2.6. Mesleğe İlişkin Diğer Gereklilikler	9
3. MESLEK PROFİLİ.....	10
3.1. Görevler, İşlemler ve Başarım Ölçütleri	10
3.2. Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipman	21
3.3. Bilgi ve Beceriler	21
3.4. Tutum ve Davranışlar	22
4. ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE BELGELENDİRME	23

1. GİRİŞ

Tehlikeli Madde Taşımacılığı Şoförü (Seviye 3) ulusal meslek standardı 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) Kanunu ile anılan Kanun uyarınca çıkartılan 5/10/2007 tarihli ve 26664 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Ulusal Meslek Standartlarının Hazırlanması Hakkında Yönetmelik ve 27/11/2007 tarihli ve 26713 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Mesleki Yeterlilik Kurumu Sektör Komitelerinin Kuruluş, Görev, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre MYK’nın görevlendirdiği Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) tarafından hazırlanmıştır.

Tehlikeli Madde Taşımacılığı Şoförü (Seviye 3) ulusal meslek standardı, sektördeki ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak değerlendirilmiş, MYK Ulaştırma, Haberleşme ve Lojistik Sektör Komitesi tarafından incelendikten sonra MYK Yönetim Kurulunca onaylanmıştır.

2. MESLEK TANITIMI

2.1. Meslek Tanımı

Tehlikeli Madde Taşımacılığı Şoförü (Seviye 3); İSG, kalite yönetim sistemi ile çevre ve trafik kurallarına uygun, ilgili mevzuat hükümlerine göre tescil edilmiş bir araçla, tankerle taşınan tehlikeli maddelerle, patlayıcı ve radyoaktif madde içeren paketli maddeleri taşıyan nitelikli kişidir.

2.2. Mesleğin Uluslararası Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri

ISCO 08: 8332 (Ağır yük taşıtları ve kamyon sürücüleri)

2.3. Sağlık, Güvenlik ve Çevre ile ilgili Düzenlemeler

237 Sayılı Taşıt Kanunu

2872 Sayılı Çevre Kanunu

4857 Sayılı İş Kanunu

5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu

5393 Sayılı Belediye Kanunu

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu

Araç Muayene İstasyonlarının Açılması, İşletilmesi ve Araç Muayenesi Hakkında Yönetmelik
Egzoz Gazı Emisyonu Kontrolü ile Benzin ve Motorin Kalitesi Yönetmeliği

Tehlikeli Maddelerin ve Müstahzarların Sınıflandırılması, Ambalajlanması ve Etiketlenmesi
Hakkında Yönetmelik

Ayrıca, iş sağlığı ve güvenliği ve çevre ile ilgili yürürlükte olan kanun, tüzük, yönetmelik ve diğer mevzuata uyulması ve konu ile ilgili risk değerlendirmesi yapılması esastır.

2.4. Meslek ile İlgili Diğer Mevzuat

2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanunu

4925 Sayılı Karayolu Taşıma Kanunu

5362 Sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu

Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelik

Araçların Yüklenmesine İlişkin Ölçü Ve Usuller İle Tartı Ve Boyut Ölçüm Toleransları
Hakkında Yönetmelik

Karayolları Trafik Yönetmeliği

Karayolu Taşıma Yönetmeliği

Karayolu Taşımacılık Faaliyetleri Mesleki Yeterlilik Eğitimi Yönetmeliği

Karayoluyla Tehlikeli Madde Taşıyan Araç Şoförlerine Yönelik Meslek Yeterlilik Eğitimi
Yönergesi

Ölçü ve Ölçü Aletleri Muayene Yönetmeliği

Tehlikeli Maddelerin Karayoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelik

Tehlikeli Malların Karayolu İle Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşması (ADR)

Ayrıca, meslek ile ilgili yürürlükte olan kanun, tüzük, yönetmelik ve diğer mevzuata uyulması esastır.

2.5. Çalışma Ortamı ve Koşulları

Tehlikeli Madde Taşımacılığı Şoförü (Seviye 3); ilgili düzenlemelerin ve talimatların izin verdiği her türlü coğrafi ve iklim koşullarında aracını kullanabilir. Resmi tatil günleri dâhil olmak üzere yasal sınırlar içerisinde günün çeşitli saatlerinde çalışabilir. Yanıcı, parlayıcı, patlayıcı ve insan sağlığına zararlı olabilecek maddeleri taşıma risklerinden doğan tehlikelerle karşı karşıya kalabileceği gibi zararlı koku, gürültü kirliliği gibi çevresel faktörlere de maruz kalabilir. Mesleğin icrası sırasında iş sağlığı ve güvenliği önlemlerini gerektiren kaza ve yaralanma riskleri bulunmaktadır.

2.6. Mesleğe İlişkin Diğer Gereklilikler

Tehlikeli Madde Taşımacılığı Şoförünün (Seviye 3); ilgili mevzuatla belirlenen sürücü belgelerine ve ilgili SRC5 belgesine sahip olması gerekmektedir. Yürürlükteki ilgili İSG mevzuatı gereğince sağlık gözetimine tabi tutulur.

3. MESLEK PROFİLİ

3.1.Görevler, İşlemler ve Başarım Ölçütleri

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
A	İş sağlığı ve güvenliği, çevre koruma ve kalite gerekliliklerini uygulamak (devamı var)	A.1	İSG talimatlarını uygulamak	A.1.1	İSG konusunda yasa ve iş ortamına özgü mevzuat, yönetmelik, prosedür ve talimatlara uygun hareket eder.
				A.1.2	Taşıttan ve trafik şartlarından oluşabilecek risk ve tehlikeleri, işlere ve koşullara göre belirleyerek sorumlularına iletir.
				A.1.3	Taşıttan veya trafik şartlarından kaynaklanabilecek risk ve tehlikelere karşı trafik ve güvenlik kuralları doğrultusunda mevzuat ve talimatlara uygun hareket eder.
				A.1.4	İş süreçlerinde ve hazırlık aşamalarında Kişisel Koruyucu Donanımı (KKD) talimatlarına uygun olarak kullanır.
		A.2	Acil durum (yazılı) talimatlarını uygulamak	A.2.1	Taşıta ait koruma ve acil durum müdahale araçlarının uygun ve çalışır vaziyette olduğunu kontrol eder.
				A.2.2	İş süreçleri içerisinde risk, tehlike ve kaza içeren durumlarda acil durum (yazılı talimat) prosedürlerini trafik şartlarına ve talimatlara göre uygular.
				A.2.3	Anında giderilemeyecek ve/veya yetki alanı dışındaki acil durumları, acil hizmet birimlerine ve ilgili yetkililere bildirir.
		A.3	Çevre güvenlik önlemlerini almak	A.3.1	İş süreçlerinde çevre korumaya karşı alınması gerekli önlemleri, yapılan işin gerekliliklerine, prosedür ve talimatlarına uygun şekilde alır.
				A.3.2	İş süreçlerinde geri dönüşümü olmayan tehlikeli ve insan sağlığına zararlı olabilecek atıklarla ilgili, prosedür ve talimatlara uygun şekilde hareket eder.
				A.3.3	Gürültü ve hava kirliliğini önlemek amacıyla, ekonomik araç kullanma tekniklerini uygulayarak, aracın karbondioksit salınım oranlarının asgari düzeyde olmasını sağlar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
A	İş sağlığı ve güvenliği, çevre koruma ve kalite gerekliklerini uygulamak	A.4	Kalite güvence uygulamalarını yürütmek	A.4.1	Kanunlar ve mesleki oda/kuruluşlarca belirlenen kaliteli hizmet ilke ve kurallarını iş süreçlerinde ve müşteri ilişkilerinde uygular.
				A.4.2	İş süreçlerinde trafik kurallarını, ilgili yasal yükümlülüklerine göre uygular.
				A.4.3	İş süreçlerinde hata ve arızaları oluşturan nedenleri belirler ve ortadan kaldırılmasına yönelik görevleri kapsamındaki işleri yürütür.
				A.4.4	Müşteri memnuniyetini sağlamak amacıyla, iş süreci içerisinde müşteriyle bilgi paylaşımı yaparak yükü; zamanında, hasarsız ve tam olarak teslim ettiğine dair gerekli faaliyetleri yürütür.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
B	İş organizasyonu yapmak	B.1	Sürüş öncesi planlamaları yapmak	B.1.1	İş süreçlerinde kullanılacak araç, gereç, ekipman ve malzemelerin, ilgili talimatlar doğrultusunda tam ve eksiksiz olduğunu kontrol eder.
				B.1.2	İş süreçlerinde kullanılacak araç, gereç, ekipman ve malzemelerin, ilgili talimatlar doğrultusunda çalışıp çalışmadığını kontrol eder.
				B.1.3	Eksik, kullanım süresi geçmiş, hatalı ya da bozuk olan araç, gereç, ekipman ve malzemenin temini için gerekli prosedürleri yürütür.
				B.1.4	Gideceği güzergâhı, verilen adrese göre, gerekirse karayolları haritasından bakarak ve/veya navigasyon cihazından yararlanarak kontrol eder.
				B.1.5	Varsa yardımcı personele (yedek şoför, muavin) günlük iş planı çerçevesinde gerekli talimatları bildirir.
				B.1.6	Sürüş ve dinlenme kuralları çerçevesinde, sefere çıkmadan önce sürüş ve dinlenme sürelerini kontrol eder.
				B.1.7	Aracın istiap haddini aşmayacak şekilde yüklendiğini kontrol eder.
		B.2	Belge kontrolü yapmak	B.2.1	İlgili mevzuatta belirlenen taşıtta bulundurulması zorunlu belgelerin (SRC 5, taşıma evrakı, yazılı talimat vb.) tam ve eksiksiz olduğunu kontrol eder.
				B.2.2	Eksik veya geçersiz evrak varsa, tamamlanması ve düzeltilmesi için gerekli prosedürleri yürütür.
		B.3	Taşıtın günlük ve periyodik bakım işlemlerini takip etmek	B.3.1	Taşıtı imal eden firmanın tavsiyesine göre belirlenen süre ve km'de taşıtın periyodik bakım faaliyetlerini yürütür.
				B.3.2	Tehlikeli madde taşınmasında kullanılan tankların ve ekipmanların test, muayene ve kontrol sürelerini kontrol ederek ilgilileri bilgilendirir.
				B.3.3	Taşıtta meydana gelen ve şoförün giderebileceği basit arızaları saptar ve giderir.
				B.3.4	Taşıtın yakıt deposunda biriken suyu belirli periyodik dönemlerde boşaltır.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
C	Taşıtı sefere hazırlamak (devamı var)	C.1	Taşıtın dışarıdan fiziksel kontrolünü yapmak	C.1.1	Taşıtın dış temizliğini kontrol ederek temizler veya temizletir.
				C.1.2	Cam, kaporta, tampon vb. birimlerde hasar olup olmadığını kontrol ederek gerekli tedbirleri alır.
				C.1.3	Taşıt lastiklerinin dış derinliğini ve üzerinde patlak, kesik veya balon olup olmadığını kontrol ederek gerekli tedbirleri alır.
				C.1.4	Taşıt lastiklerinin hava basıncını kontrol ederek, havanın yeterli seviyede olması için gerekli işlemleri yapar.
				C.1.5	Dönüş, park ve stop lambalarının sağlamlığını kontrol ederek, gerekli tedbirleri alır.
				C.1.6	Taşıtın altında herhangi bir sızdırma olup olmadığını kontrol ederek gerekli tedbirleri alır.
				C.1.7	Taşıtın motor kaputunu açar ve motor yağı ve su seviyesini kontrol ederek, gerekli eksiklikleri tamamlar.
				C.1.8	Taşıt üzerindeki teknik teçhizatın eksiksiz ve çalışır vaziyette olduğunu kontrol eder.
				C.1.9	Tank dolaplarında yeter sayıda yangın söndürme tüpü olup olmadığını kontrol eder.
				C.1.10	Tank gözlerinde ürün olup olmadığını kontrol ederek gerekli tedbirleri alır.
				C.1.11	Tehlikeli madde taşıdığını belirtir ilgili tehlike ikaz levhalarının, plaka ve etiketlerin tam ve eksiksiz olduğunu kontrol eder.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
C	Taşıtı sefere hazırlamak (devamı var)	C.2	Taşıt için fiziksel kontrolünü yapmak	C.2.1	Taşıtın içini kontrol ederek, temizler ya da temizlenmesini sağlar.
				C.2.2	Sürücü koltuğunu kontrol ederek, sürüşe uygun ayarlamaları yapar.
				C.2.3	Dış ve iç aynaları kontrol ederek, sürüşe uygun ayarlamaları yapar.
				C.2.4	Taşıt içinde yeter sayıda yangın söndürme tüpü olup olmadığını kontrol eder.
				C.2.5	Takografi kontrol eder.
		C.3	Mekanik ve elektronik sistem/gösterge kontrolü yapmak	C.3.1	Taşıt içi ve dışı aydınlatmaları, kısa ve uzun huzme farları, acil uyarı ışığını ve ilgili tüm ışıkları kontrol ederek, gerekli tedbirleri alır.
				C.3.2	Cam suyu ve silecekleri kontrol eder, varsa eksiklikleri giderir.
				C.3.3	Hava basıncı, yağ basıncı, hararet göstergelerinin talimatlarda belirlenen değerlerde olduğunu kontrol ederek gerekli tedbirleri alır.
				C.3.4	Fren, el freni ve kornanın çalışıp çalışmadığını kontrol ederek aksaklıkları giderir.
				C.3.5	Motoru çalıştırarak gösterge panelinden yağlamanın, soğutmanın ve şarj durumunun kontrolünü yaparak gerekli tedbirleri alır.
				C.3.6	Devir saatini gözlemlemek suretiyle, rölanti devrinin talimatlarda belirlenen değerlerde olup olmadığını kontrol ederek, gerekli tedbirleri alır.
				C.3.7	Gösterge panelinden kilometre sayacını ve yakıt miktarını kontrol eder.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
C	Taşıtı sefere hazırlamak	C.4	Taşıta ve ürüne ait idari faaliyetleri yürütmek	C.4.1	Yükleme öncesi ilgili amiri aracılığıyla, alacağı ürünün/yükün türüne (katı, sıvı, gaz, vb.), cinsine (akaryakıt, gaz, asit, kimyevi madde, tıbbi atık, vb.) ve özelliğine (patlayıcı, yanıcı, parlayıcı, vb.) göre taşıta ve ürüne/yüke ait görevleri kapsamındaki idari kontrolleri yapar.
				C.4.2	Daha önce tankta taşınmış olan yükün türünü, cinsini ve özelliğini bilir.
				C.4.3	Tankın temizliğini kontrol eder.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
D	Tank/Tanker ile tehlikeli madde taşınması yapmak (devamı var)	D.1	Tank/Tanker ile taşınan tehlikeli maddeyi yüklemek	D.1.1	Trafik kurallarına ve talimatlara uygun olarak, taşıtı güvenli sürüş ile yükleme yapacağı dolum alanına getirir.
				D.1.2	Yükleme yapacağı alanda taşıta ve ürüne ait idari faaliyetleri gerçekleştirir.
				D.1.3	Yükleme yapacağı ürünün türüne (katı, sıvı, gaz, vb.), cinsine (akaryakıt, asit, kimyevi madde, tıbbi atık, vb.) ve özelliğine (parlayıcı, patlayıcı, yanıcı, vb.) göre taşıtın ve bölgenin emniyetini talimatlara uygun olarak alır.
				D.1.4	Yükleme esnasında olası tehlikeleri engellemek amacıyla yanıcı, parlayıcı, patlayıcı ve statik elektrik yüklü eşya ve maddeleri (sigara, çakmak, cep telefonu vb.) talimatlara uygun olarak emniyete alır.
				D.1.5	Yükleme yapacağı ürünün türüne, cinsine ve özelliğine göre uygun KKD'yi giyer.
				D.1.6	Yükleme yapacağı dolum alanında koordineli çalışma yapması gereken görevlilerle gerekli işbirliğini sağlar.
				D.1.7	Yükleme yapacağı ürünün cinsine ve özelliğine göre, taşıt üzerindeki teknik teçhizatı ve yükleme emniyetini sağlayan araç, gereç, ekipman ve malzemeleri hazır hale getirir.
				D.1.8	Yüklemesi yapılacak ürünün cinsine ve miktarına göre doğru, eksiksiz ve karışık yükleme esaslarına ilişkin işlemlerin, taşıma evrakına göre yapıldığını kontrol eder.
				D.1.9	Yüklemesi yapılan ürünlerin bulunduğu tankların kapaklarını boşaltma işlemi yapılmaya kadar açılmaması için mühürlenmesini sağlar.
				D.1.10	İlgili mevzuat ve talimatlar gereği taşıt üzerinde görünürlüğü sağlanacak şekilde taşınan ürüne ait ikaz levhası ile varsa ilave ikaz levhası ve turuncu plaka yerleştirir.
				D.1.11	Yükleme sonrası yola çıkış kontrollerini yaparak taşıtın ve bölgenin emniyetini alır ve taşıtı harekete hazır hale getirir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
D	Tank/Tanker ile tehlikeli madde taşınması yapmak	D.2	Sürüş faaliyetini gerçekleştirmek	D.2.1	Trafik kurallarına uygun ve ilgili mevzuata göre belirlenmiş yol güzergahında sürüş faaliyetini gerçekleştirerek yükü boşaltacağı alana hareket eder.
				D.2.2	Şehir içi, şehir dışı ve otoyol hız sınırlamalarını dikkate alarak sürüş faaliyetini gerçekleştirir.
				D.2.3	Tünel ve köprülerdeki trafik kısıtlamalarına uygun sürüş faaliyetini gerçekleştirir.
				D.2.4	Sürüş esnasında, duraklaması ya da mola vermesi gerekli zaruri durumlarda duraklama kurallarına uygun olarak aracın ve çevrenin emniyet tedbirlerini alır.
		D.3	Tank/Tanker ile taşınan tehlikeli maddeyi boşaltmak	D.3.1	Taşıtı, ürünün boşaltılacağı alana talimatlara uygun olarak yanaştırır.
				D.3.2	Boşaltma yapacağı alanda varsa taşıta ve ürüne ait idari faaliyetleri gerçekleştirir.
				D.3.3	Boşaltma yapacağı ürünün türüne, cinsine ve özelliğine göre talimatlarda belirtilen prosedürlere uygun emniyet tedbirlerini alarak KKD'yi giyer.
				D.3.4	Boşaltma yapacağı ürünün cinsine ve özelliğine göre, taşıt üzerindeki teknik teçhizatı ve boşaltım emniyetini sağlayan araç, gereç, ekipman ve malzemeleri hazır hale getirir.
				D.3.5	Ürünün cinsine ve miktarına göre doğru, eksiksiz ve ilgili teknik talimatlara uygun olarak boşaltım işleminin yapılmasını sağlar.
				D.3.6	Boşaltım işlemi sonrası gerekli emniyet tedbirlerini alarak araç, gereç ve teçhizatı toplar ve taşıtı daha önce belirlenen noktaya götürür ve park eder.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
E	Patlayıcı ve radyoaktif madde içeren paketleri/ambalajları taşımak (devamı var)	E.1	Patlayıcı ve radyoaktif madde içeren paketleri/ambalajları yüklemek	E.1.1	Trafik kurallarına ve talimatlara uygun olarak, taşıtı güvenli sürüş ile yükleme yapacağı alana getirir.
				E.1.2	Taşıtın ve yükleme yapacağı bölgenin emniyetini belirlenen talimatlar doğrultusunda alır.
				E.1.3	Yükleme yapacağı alanda varsa taşıta ve malzemeye ait idari faaliyetleri, prosedürüne uygun olarak gerçekleştirir.
				E.1.4	Yükleme güvenliği kuralları gereği yüklemenin belirlenen talimatlara ve kuralına göre yapıldığını kontrol eder.
				E.1.5	Yüklenen malzemede güvenliği tehdit eden herhangi bir hasar olup olmadığını kontrol eder.
				E.1.6	Yüklenen malzemenin korunduğu ambalajın üzerindeki tehlike ikaz etiketinin hasarsız ve yıpranmamış olduğunu kontrol eder.
				E.1.7	Yüklenen malzeme ile taşıma evrakındaki bilgilerin doğruluğunu kontrol eder.
				E.1.8	Taşıma esnasında malzemenin korunduğu paketlerin/ambalajların kaymaması, dökülmemesi ve saçılmaması için branda ile üstünü örterek germe kayışı ile sabitler.
				E.1.9	İlgili mevzuat ve talimatlar gereği taşıt üzerinde görünürlüğü sağlanacak şekilde taşınan malzemeye ait ikaz levhası ile varsa ilave ikaz levhası ve turuncu plaka yerleştirir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
E	Patlayıcı ve radyoaktif madde içeren paketleri/ambalajları taşımak	E.2	Sürüş faaliyetini gerçekleştirmek	E.2.1	Trafik kurallarına uygun ve ilgili mevzuata göre belirlenmiş yol güzergahında sürüş faaliyetini gerçekleştirerek yükü boşaltacağı alana hareket eder.
				E.2.2	Radyoaktif madde taşıyor ise araç personeli haricinde araçta yolcu bulunmamasını sağlar.
				E.2.3	Şehiriçi, şehirdışı ve otoyol hız sınırlamalarını dikkate alarak sürüş faaliyetini gerçekleştirir.
				E.2.4	Tünel ve köprülerdeki trafik kısıtlamalarına uygun sürüş faaliyetini gerçekleştirir.
				E.2.5	Radyoaktif madde taşıyor ise dozimetredeki milisievert birimine bakarak radyasyon seviyesinin olması gereken oranlarda bulunduğunu kontrol eder.
				E.2.6	Sürüş esnasında, duraklaması ya da mola vermesi gerekli zaruri durumlarda duraklama kurallarına uygun olarak aracın ve çevrenin emniyet tedbirlerini alır.
		E.3	Patlayıcı ve radyoaktif madde içeren paketleri/ambalajları boşaltmak	E.3.1	Taşıtı, malzemenin boşaltılacağı alana talimatlara uygun olarak yanaştırır.
				E.3.2	Boşaltma yapacağı alanda varsa taşıta ve malzemeye ait idari faaliyetleri, prosedürüne uygun olarak gerçekleştirir.
				E.3.3	Germe kayışını söker, brandayı açar ve malzemenin taşıttan indirilmeye hazır hale getirilmesini sağlar.
				E.3.4	Malzemenin cinsine ve miktarına göre doğru, eksiksiz ve ilgili teknik talimatlara uygun olarak boşaltma işleminin yapılmasını sağlar.
				E.3.5	Boşaltma işlemi sonrası gerekli emniyet tedbirlerini alarak araç, gereç ve teçhizatı toparlar ve taşıtı daha önce belirlenen noktaya park eder.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
F	Mesleki gelişim faaliyetlerine katılmak	F.1	Bireysel mesleki gelişimi konusunda çalışmalar yapmak	F.1.1	Gözlemleyerek ve çalışma sırasında karşılaşılan zorlukları ve eksiklikleri dikkate alarak, kendisinin ve diğer çalışanların eğitim ihtiyaçlarını işverenin talimatları doğrultusunda tespit eder.
				F.1.2	Belirlenen eğitim ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla işverene talepte bulunur.
				F.1.3	İlgili meslek kuruluşları tarafından verilen sürekli eğitimleri takip eder.
				F.1.4	Tehlikeli madde taşımacılığı hususunda ulusal ve uluslararası kanun, yönetmelik, düzenleme ve prosedürleri takip eder.
		F.2	Mesleki bilgi ve deneyimlerini paylaşmak	F.2.1	Yeni çalışmaya başlayan çalışanın, bilgi ve beceri durumunu gözlemler.
				F.2.2	Tespitler çerçevesinde gereken bilgi ve becerileri kazanması için iş süreçlerinde yeni başlayanlara yönlendirme yaparak kişisel gelişimlerine yardımcı olur.

3.2. Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipman

1. Araca, yüke ve şoföre ait belgeler (yazılı talimat, SRC5 vb.)
2. Bijon anahtarı
3. Branda
4. Çekme halatı
5. Çöp torbası
6. Dozimetre
7. El feneri (kıvılcım çıkarmayan)
8. Germe kayışı (spanzet)
9. Göz yıkama suyu
10. Güvenlik şeridi
11. Harita, navigasyon vb. konum belirleme araçları
12. İlk yardım çantası
13. Kanalizasyon örtüsü
14. Kompresör hava hortumu
15. KKD (koruyucu gözlük, gaz maskesi, koruyucu eldiven vb.)
16. Kova
17. Kriko
18. Kürek
19. Pense ve tornavida
20. Reflektör
21. Radyasyon ölçüm cihazı
22. Portatif aydınlatma gereçleri (exproof özellikte)
23. Takoz
24. Toplama kabı
25. Turuncu plaka, ikaz levhası ve işaretlemeler ile etiketler
26. Uyarı yeleği
27. Uyarı levhası (kendi kendine durabilen 2 adet)
28. Vantilatör kayışı
29. Yangın söndürme tüpü (istenilen özellikte ve adette)
30. Yedek ampul
31. Yedek lastik (stepne)
32. Zincir

3.3. Bilgi ve Beceriler

1. Araç, gereç ve ekipman bilgisi ve kullanım becerisi
2. Dikkat ve konsantrasyon becerisi
3. El-göz-ayak koordinasyon becerisi
4. Geniş görüş alanı içerisinde uyarı fark etme, çevresel, periferik görüş yeteneği
5. Güvenli ve ekonomik araç kullanma bilgi ve becerisi
6. Harita okuma bilgisi
7. Hız-mesafe tahmin yeteneği

8. İş sağlığı ve güvenliği bilgisi
9. Kriz ve stres yönetme becerisi
10. Mesleğe ilişkin yasal düzenlemeler bilgisi
11. Mesleki teknolojik gelişmelere ilişkin bilgi
12. Mesleki terim bilgisi
13. Olası tehlike ve risk içeren durumları önceden algılayabilme yeteneği
14. Öğrenme, muhakeme ve algı becerisi
15. Sözlü ve yazılı iletişim becerisi
16. Temel düzeyde hesap yapabilme becerisi
17. Temel ilkyardım bilgisi
18. Tepki kapasitesi-refleks yeteneği
19. Trafik mevzuatı ve kuralları bilgisi
20. Yol ve adres bilgisi
21. Yük ve eşya taşıma araçlarına ilişkin teknik bilgi
22. Zaman kullanım becerisi

3.4.Tutum ve Davranışlar

1. Acil ve stresli durumlarda soğukkanlı ve sakin olmak
2. Araca ait araç, gereç ve ekipmanların kullanımına özen göstermek
3. Araç temizlik, düzen ve tertibine özen göstermek
4. Beraber çalıştığı kişilerle işe göre koordinasyon sağlamak ve uyumlu hareket etmek
5. Çalışma arkadaşlarına doğru ve zamanında bilgi aktarmak
6. Çevre, kalite ve İSG mevzuatında yer alan düzenlemeleri benimsemek
7. Değişime açık olmak ve değişen koşullara uyum sağlamak
8. Ekip içerisinde planlı ve organize çalışmak
9. İnsan ilişkilerine özen göstermek
10. İş disiplinine sahip olmak
11. İş süreçlerinde mesleki odanın/kuruluşun belirlediği ilke, değer ve kurallarına uygun davranmak
12. İşyeri çalışma prensiplerine uyarak çalışmak
13. Kendisinin ve diğer kişilerin güvenliğini gözetmek
14. Kişisel bakım ve hijyene dikkat etmek
15. Meslek etiği ve yasal düzenlemelere uygun davranmak
16. Mesleki gelişim için araştırmaya istekli olmak
17. Müşterilerden ya da çalışanlardan edindiği bilgileri gizli tutmak
18. Planlı ve düzenli çalışmak
19. Risk faktörleri konusunda duyarlı olmak
20. Sorumluluklarını bilmek ve zamanında yerine getirmek
21. Tehlike durumlarında ilgilileri bilgilendirmek
22. Trafikte kurallara uygun davranmaya dikkat ve özen göstermek
23. Yetkisinde olmayan kusurlar hakkında ilgilileri bilgilendirmek

4. ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE BELGELENDİRME

Tehlikeli Madde Taşımacılığı Şoförü (Seviye 3) meslek standardını esas alan ulusal yeterliliklere göre belgelendirme amacıyla yapılacak ölçme ve değerlendirme, gerekli şartların sağlandığı ölçme ve değerlendirme merkezlerinde yazılı ve/veya sözlü teorik ve uygulamalı olarak gerçekleştirilecektir.

Ölçme ve değerlendirme yöntemi ile uygulama esasları bu meslek standardına göre hazırlanacak ulusal yeterliliklerde detaylandırılır. Ölçme ve değerlendirme ile belgelendirmeye ilişkin işlemler 30/12/2008 tarihli ve 27096 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Mesleki Yeterlilik, Sınav ve Belgelendirme Yönetmeliği çerçevesinde yürütülür.

Ek: Meslek Standardı Hazırlama Sürecinde Görev Alanlar

1. Meslek Standardı Hazırlayan Kuruluşun Meslek Standardı Ekibi

Ersin ARTANTAŞ,	Eğitim ve Planlama Müdürü, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK)
Hasan ERKAN,	Eğitim ve Planlama Uzmanı, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK)
Çolpan ERDEM,	Eğitim ve Planlama Uzmanı, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK)
Seda ASLAN, Memur,	Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK)

2. Teknik Çalışma Grubu Üyeleri

Ali Rıza ÇELİK,	Eğitmen, Ulaştırma Bakanlığı Tehlikeli Mal ve Kombine Taşımacılık Düzenleme Genel Müdürlüğü, Ankara
Yusuf DAĞDELEN,	Tehlikeli Madde Taşıma Şoförü, Ankara
Hüseyin GÜNEY,	Tehlikeli Madde Taşıma Şoförü, Ankara
Kemal KABUKÇUOĞLU,	Tehlikeli Madde Taşıma Şoförü, Ankara
Atilla KOÇHAN,	Eğitmen, Seğmenler Sürücü Kursu, Ankara
Serdar MEMİLİ,	Eğitmen, Seğmenler Sürücü Kursu, Ankara
Abdülkadir ÖNAL,	Pompacı, Ankara
Tuncay ÖZBEK,	Pompacı, Ankara
Ahmet ÖZYAZ,	Tehlikeli Madde Taşıma Şoförü, Ankara
Yılmaz TÜRKCAN,	Tehlikeli Madde Taşıma Şoförü, Ankara

3. Görüş İstenen Kişi, Kurum ve Kuruluşlar

Ankara Sanayi Odası (ASO)

Ankara Ticaret Odası (ATO)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü)

Devlet Personel Başkanlığı

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK)Kamyon Şoförü (Seviye 3)

Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO)

Hak-İş Konfederasyonu

İstanbul Ticaret Odası (İTO)

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB)

MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü

MEB Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü

MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü

Milli Savunma Bakanlığı

Petrol Ürünleri İşverenler Sendikası (PUİS)

Tüketici Hakları Derneği (THD)

Tüketici Yararına Araştırma Derneği (TÜYADER)

Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK)

Türkiye Elektrikli Vinç İmalatçıları Derneği (TEVİD)

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM)

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)

Türkiye İş Kurumu (İş ve Meslek Danışmanlığı Dairesi Başkanlığı)

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TURK-İŞ)

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK)

Türkiye Kimya Petrol Lastik ve Plastik Sanayi İşverenler Sendikası

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB)

Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu (TŞOF)

Ulaştırma Bakanlığı Tehlikeli Mal ve Kombine Taşımacılık Düzenleme Genel Müdürlüğü

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı

Uluslararası Nakliyeciler Derneği (UND)

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (YÖK)

4. MYK Sektör Komitesi Üyeleri ve Uzmanlar

Prof. Dr. Mustafa KARAŞAHİN,	Başkan (Yüksek Öğretim Kurulu)
Şeyhamit Ünal SARIBAŞ,	Başkan Vekili (Milli Eğitim Bakanlığı)
Aykut KARAKAVAK,	Üye (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı)
Edip TÜRKAY,	Üye (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı)
Damla Ebru AKTAŞ,	Üye (Gümrük ve Ticaret Bakanlığı)
Sinan KUŞÇU,	Üye (Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı)
Burcu SARI,	Üye (Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu)
Mehmet KARABÜBER,	Üye (Hak İşçi Sendikaları Konfederasyonu)
Öznur ÇETİNTAŞ,	Üye (Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği)
Yeşim YASAK,	Üye (Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu)
Dilek TORUN,	Üye (Mesleki Yeterlilik Kurumu)
Firuzan SİLAHŞÖR,	Başkan Yardımcısı (Mesleki Yeterlilik Kurumu)
Duygu KARACA,	Uzman Yardımcısı (Mesleki Yeterlilik Kurumu)
Fatma GÖKMEN,	Sektör Komitesi Temsilcisi (Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü)

5. MYK Yönetim Kurulu

Bayram AKBAŞ	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Temsilcisi, Başkan
Doç. Dr. Ömer AÇIKGÖZ	Milli Eğitim Bakanlığı Temsilcisi, Başkan Vekili
Prof. Dr. Mahmut ÖZER	Yükseköğretim Kurulu Temsilcisi, Üye
Bendevi PALANDÖKEN	Meslek Kuruluşları Temsilcisi, Üye
Mustafa DEMİR	İşveren Sendikaları Konfederasyonu Temsilcisi, Üye
Dr. Osman YILDIZ	İşçi Sendikaları Konfederasyonları Temsilcisi, Üye